

„Tiszaalpár Nagyközség szennyvízelvezetése és tisztítása a település vonzó természeti környezetének, felszíni és felszín alatti vizeinek megóvásáért” című, KEOP-1.2.0/1F-2008-0021 azonosító számú projektje

KÖZVÉLEMÉNY- KUTATÁSI JELENTÉS

HBF Hungaricum Kft.
Kecskemét
2009. június 15.

A projekt az Európai Unió támogatásával, a Kohéziós Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
Bevezető.....	2
Vezetői összefoglaló	3
Módszertan(ok)	4
A kérdőíves lekérdezés eredményei	5
Mélyinterjúk és fókuszcsoportos beszélgetések jellemzői és eredményei.....	18
Lakossági kérdőív	26
A mélyinterjúzás összefoglaló táblázata	30
A fókuszcsoportok résztvevői	31

Bevezető

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Fejlesztési Igazgatósága 2008. június 27-i döntésével jóváhagyta Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata szennyvízcsatorna-hálózat és szennyvíztisztító telep építésére irányuló, a KEOP 1.2.0 intézkedés vonatkozó kiírására beadott támogatásigénylését, és a KEOP-1.2.0/1F-2008-0021 sz. támogatási szerződésben foglaltak alapján kezdetét vette a beruházás előkészítő szakasza.

Az Önkormányzat közbeszerzési eljárásának eredményeképpen a fejlesztés projekt-menedzsment-feladatait a kecskeméti HBF Hungaricum Kft. végzi el.

A feladatmeghatározásnak megfelelően a cég készíti elő és bonyolítja – együttműködésben az önkormányzattal és a majdani kivitelezővel – a beruházáshoz kapcsolódó, kötelezően előírt tájékoztatási feladatokat is. Ezek pontos meghatározására és előkészítésére szolgál a készülő kommunikációs terv, amelynek megalapozására – ugyancsak az előírásokat követve – a HBF Hungaricum Kft. komplex véleményfelmérést szervezett a nagyközségi önkormányzat segítő közreműködésével Tiszaalpár település lakossága körében, 2009 májusában.

A kutatás keretében nagymintás, önkitöltő kérdőíves közvélemény-kutatásra, az önkormányzat által meghatározott véleményformáló személyekkel strukturált mélyinterjúk felvételére, valamint a település meghatározó vállalkozói, továbbá a nagyközség civilszervezeteinek és közintézményeinek képviselői részvételével fókuszcsoportos beszélgetések szervezésére és rögzítésére került sor.

Tekintettel a „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei”¹ című anyagban foglalt szempontokra is, kutatásunk során elsősorban a beruházásra vonatkozó lakossági (és véleményvezéri) vélemények feltárására törekedtünk (pl. ismertség, támogatottság, anyagi teherviselő képesség, egyes részletkérdések), valamint információkat gyűjtöttünk a minél hatékonyabb és eredményesebb projektkommunikáció kialakításához (információs csatornák fontossági sorrendjének meghatározása, helyi véleményformálók azonosítása); végül helyi vélemények gyűjtésével egészítettük ki a projekt kockázatelemzését, hasznos szempontokat kapva a válságkommunikációs terv összeállításához is.

---

¹ Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei. Útmutató az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében európai uniós támogatásból megvalósuló projektekhez. Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, 2007. és frissített változatai. Forrás: internet

Vezetői összefoglaló

A tiszaaipári szennyvízberuházási projekt előkészítéséhez végzett közvélemény-kutatásunk keretében lekérdeztünk és elemeztünk 177 db kérdőívet, rögzítettünk 12 db mélyinterjút és 3, egyenként 6–9 résztvevős fókuszcsoporthoz beszélgetést a település néhány véleményformáló személyiségével, befolyásos helyi szervezetek képviselőivel.

A válaszadók csaknem háromnegyede (74%) már hallott a projektről, további 14% részletesebb ismeretekkel is rendelkezett róla. Nem elhanyagolható azonban azok száma sem (11%), akik most hallottak először a tervezett beruházásról. A megkérdezettek többsége (43,9%) teljes mértékben, további 12,1% „inkább egyetért”; vagyis a projektet a válaszadók 56%-a szükségesnek tartja. Bár ez erős támogatottságot jelez, számottevő azok aránya is, akik kisebb (9,8%) vagy nagyobb mértékben (16,8%) elutasítók a fejlesztéssel szemben, sőt egy jelentős csoportot képeznek azok is (17,3%), akiknek még nincsen kialakult véleményük a kérdésben.

Kutatásunk talán legmarkánsabb eredménye, hogy a tiszaaipári szennyvízberuházás támogatottságát a lakosság körében leginkább az életkor (illetve az ebből adódó élethelyzet) befolyásolja. Míg a fiatalok (30 év alatt) körében a támogatottság csaknem 90%-os (77,8% teljes mértékben, további 11,1% inkább támogatja), addig a középkorúaknál ez az arány már csupán 65% (51,7% és 13,5%), a nyugdíjasok körében pedig alig több, mint 40% (29,6%, 11,3%)!

A válaszadók által felsorolt további fejlesztési szükségletek között 27%-os arányban az útépítés, útjavítás szerepelt, ezt 14%-kal a munkahelyteremtés követte, 10%-ot ért el az óvoda- és bölcsődefejlesztés, 7%-ot a „földes utak” aszfaltozása. A mélyinterjúk és fókuszcsoporthoz megkérdezettjei úgy látják: a lakosság részéről a legerősebb igény munkahelyteremtő beruházások, fejlesztések iránt lenne.

A megkérdezettek elsősorban környezetvédelmi (23,7%), gazdasági (15,7%), kényelmi (12,3%) és egészségügyi (10,6%) szempontból tartják szükségesnek a beruházást; egyszersmind annak is örülnek, hogy majd „nem engedik ki az utcára a lakosok a szennyvizet” (9,7%), ami a jelen állapotok helyenkénti súlyosságára is utal.

A beruházást fenyegető kockázatok, veszélyek körében az említések csaknem 40%-a a forráshiány rémét jeleníti meg. A személyes interjúknál is az anyagiak hiányának említése volt a leggyakoribb, legyen szó a lakossági hozzájárulásokról (tudnak-e, akarnak-e majd elegenden csatlakozni), vagy a település (költségvetésének) terhelhetőségéről.

A lakossági hozzájárulás vonatkozásában a saját háztartása számára elviselhető maximális egyszeri beruházási költségre a legmagasabb, többek által megadott összeg 200 000 Ft volt (10 említés, 5,6%), 100 000 Ft-ot adott meg 18 válaszadó (10,2%), ugyanennyien jelöltek meg 50 000 Ft-os összeget is. A legkisebb összegek 5000, 2000, 1000 Ft. A válaszok erős szóródása mellett a válaszok átlaga 75 005 Ft. A keresők átlaga 92 263 Ft, a nyugdíjasoké ezzel szemben csupán 56 645 Ft. A lakossági hozzájárulást akár egy összegben is befizetni képes lakosok aránya 34%-os volt (a részletfizetők: 66%). Az „elviselhető” havi szennyvízdíjakra vonatkozó kérdésre a legalacsonyabb megadott összeg 100 Ft volt, a legmagasabb 10 000 Ft; a megadott viselhető havidíjak átlaga 2770 Ft.

Az interjúalanyok körében elterjedt vélemény, hogy a munkanélküliségtől, alacsony átlagkeresettől, valamint a válságtól is sújtott tiszaaipáriak nem képesek nagy anyagi terheket vállalni, ugyanakkor amennyiben bizonyos „luxuscikkek” össze lehet spórolni, ha fogyasztási cikkekre tudnak költeni és hitelt felvenni, akkor erre a fontos fejlesztésre is áldozni kell, ha nem egy összegben, akkor részletekben, kedvezményes hitellehetőségekkel.

A fentiekből mintegy következik, hogy a lakosságot elsősorban az anyagiakról szükséges részletesen tájékoztatni, beleértve a hitellehetőségeket, illetve a víziközmű-társulás megalakításának és működtetésének körülményeit, feltételeit. Érdemes tudatosítani a

környezetvédelmi szempontokat, a környezetkárosítás megszüntetésének lehetőségét. Hangsúlyozni kell a beruházás hasznosságát, abban az értelemben, hogy nő a település iparvonzó képessége, bővülnek egyes intézmények pályázási-továbbfejlődési lehetőségei.

A kérdőíves válaszadókat leginkább a lakossági hozzájárulás (73,4%), illetve a havi szennyvízdíj mértéke (70,6%) és a beruházás időbeli ütemezése (50,3%) érdekli, majd a település anyagi megterhelése (43,5%) és a lakossági hitelfelvételi lehetőségek (42,3%) következnek. Többen érdeklődtek azonban a tisztítótelepről is (helye, működtetője), az ingatlanoknál szükséges változtatásokról, valamint arról, milyen következményekkel jár, ha valaki nem csatlakozik a hálózatra.

A válaszadók döntő többsége a település saját újságából, a Tiszaalpári Hírmondóból tájékozódik elsődlegesen. A helyi lap révén a település lakosságának mintegy felét lehet eredményesen informálni. Az önkormányzat által a település minden postaládájába (háztartásába) eljuttatott szórólapok jelentősen kisebb hányad tájékoztatására alkalmasak. A fentiekhez képest jelentősen lemaradva következik a megyei lap, a Petőfi Népe, illetve a plakátok–hirdetmények. A nyomtatott médiumok olvasóinál is kisebb lakosshányad tájékozódik a helyi hírekről a környékbeli rádiókból és televíziókból, illetve a település honlapjáról.

Az üdülőtelep jövőjét válaszadóink ellentmondásosan ítélik meg. Abban azonban meglehetősen nagy az egyetértés, hogy az üdülőterület fejlesztésre érdemes (84%). A válaszadó üdültulajdonosok kevés kivétellel jelenleg egyáltalán nem, még hosszú távon sem tervezik az üdülők felújítását. Az Árpád-telep bővülését kevesen valószínűsítik (10,8%); jó néhányan úgy vélik (31,6%), hogy az ott lakók fokozatosan beköltöznek onnan a település belterületére. Ennek ellenére a válaszadók fele-fele arányban javasolnák a csatornahálózat kiterjesztését erre a területre.

A bizalmi indexek alapján a megkérdezettek legnagyobb mértékben a helyi egyházi közösségek vezetőiben bíznak meg, majd a település polgármestere, a civil vezetők és az önkormányzati képviselők a sorrend. A válaszadók további fontos közszereplőként említették meg a helyi rendőrséget, az orvosokat, a polgárőrséget, valamint a település gyógyszerészét és jegyzőjét.

Módszertan(ok)

Kutatásunk három fő elemből állt:

(1) Nagymintás, önkitöltő kérdőíves közvélemény-kutatás

A négyoldalas, 37(-38) kérdésből álló kérdőívet² az önkormányzat közreműködésével a település valamennyi (kb. 2000) háztartásába eljuttattuk. A település három forgalmas és ismert pontján (polgármesteri hivatal, két üzlet) kihelyezett gyűjtőládába a lakosok a megjelölt határidőig (egyben a beruházást is érintő közmeghallgatás napja) 177 db kitöltött kérdőívet juttattak vissza. Ez az elemszám – bár nem klasszikus értelemben vett reprezentatív mintavétel történt – elégséges a lakossági vélemények statisztikai módszerekkel történő elemzésére.

---

² Egy kérdés csak az üdültulajdonosokat érintette. A HBF Hungaricum Kft. által készített Lakossági kérdőív a kutatási jelentés 1. sz. mellékleteként olvasható.

(2) Strukturált mélyinterjúk

A nagymintás kérdőíves lekérdezéssel egy időben, a beruházásról is szóló lakossági közmeghallgatást megelőző héten – tehát amikor a település vezetésének „hivatalos véleménye”, érvei még nem befolyásolták közvetlenül a helyi közvéleményt – mélyinterjúkat vettünk fel az önkormányzat által megjelölt, változatos foglalkozási körből és élethelyzetből összeválogatott helyi véleményformálókkal (12 db interjú).³ A mélyinterjúk vezérfonala némi átdolgozással a kérdőívben is meghatározott kutatási fókuszokat érintette, azonban az interjúhelyzetből adódóan a megkérdezetteknek módjuk nyílt véleményük alaposabb kifejtésére, illetve a beszélgetések során számos újabb kérdés, szempont, téma is felmerült.

(3) Fókuszcsoportos beszélgetések

A fókuszcsoportos beszélgetés – jellegéből adódóan – még a mélyinterjúnál is szabadabb interjúszituáció, a résztvevők interakciónak és kölcsönös inspirációinak köszönhetően még több szempont felmerülését eredményező kutatási eszköz. Egy időben több megkérdezett véleményének megismerésére teremt lehetőséget, igaz, a résztvevők nem egyenlő intenzitással vettek részt a beszélgetésekben, így nézeteik nem egészen arányosan jelentek meg; részleges súlyozásukra a csoportos interjúk rögzítésekor törekedtünk. Három ilyen fókuszcsoportos beszélgetésre került sor, szintén még a közmeghallgatás előtt; a település vállalkozóinak, civilszervezeteinek képviselői, illetve a jelentősebb közintézmények – egyben számottevő szennyvízkibocsátók – vezetői alkottak egy-egy csoportot (utóbbiak között egyházi fenntartású idősok otthona is szerepelt).⁴

A kérdőíves lekérdezés eredményei

A település minden postaládájába (kb. 2000 háztartás) eljuttatott kérdőívekből a lakosok a három kihelyezett gyűjtőládába 177 db kitöltött kérdőívet dobtak be.

A 177 válaszadó közül **164-en** jelölték meg magukat **tiszaalpári lakosként**. Mivel azonban a „válaszadói karakterre” vonatkozó kérdés(csoport) 4 válaszadó egyáltalán nem töltötte ki (tehát 173 érvényes választ dolgozhattunk fel), így a nem tiszaalpári válaszadók száma 9. A jelenségre részleges magyarázatot ad, hogy a kérdőívünket kitöltő 6 üdülőtulajdonos (3,5%)⁵ közül 4-en nem tiszaalpári lakosok.

Tekintettel arra, hogy Tiszaalpár nagyközség Alpár és Tiszaújfalu települések egyesítéséből jött létre, rákérdeztünk arra is, hogy a válaszadók mely településrészen laknak. A 164 tiszaalpári válaszadóból 129-en jelölték meg magukat alpárinak (78,7%), 29-en pedig újfalusinak (17,7%). A további hat hiányzó (illetve logikailag „mindkét kérdésre adott nem”) válasz (3,6%) magyarázata az lehet, hogy Tiszaalpár külterületén élők is kitöltötték a kérdőívet, akik egyik településrészhez sem sorolhatták lakhelyüket. (Sajnos egyikük sem a kérdéssorban kiemelten érintett külterületi rész, az Árpád-telep lakója.)

³ A mélyinterjúalanyok névsora a Jelentés 2. sz. mellékleteként olvasható.

⁴ A fókuszcsoportos beszélgetések

⁵ Némi ellentmondást jelez, hogy a csak az üdülőtulajdonosoknak szándékolt (feltett) 11. számú kérdésre nem 6, hanem 17 válasz érkezett. Mivel kevésbé valószínű, hogy ennyi olyan válaszadó érezte magára nézve relevánsnak az üdülőfelújításra vonatkozó kérdést, aki nem üdülőtulajdonos (hacsak nem hozzátartozók értelmezték ilyen szigorúan a tulajdonosi pozíciót), inkább arra gondolunk, hogy az utolsó előtti kérdésnél nem minden „üdülőgazda” jelölte meg magát üdülőtulajdonosnak. Az esetek utólagos szűrése sajnos nem lehetséges.

Statisztikailag elhanyagolható arányban, de bekerültek mintánkba olyan lakosok is, akik egyben mezőgazdasági (6 fő, 3,5%) vagy/és ipari vállalkozással (8 fő, 4,6%) rendelkeznek. Az ő véleményükre azért voltunk különösen kíváncsiak, mert helyi vállalkozásaik, telephelyeik miatt kiemelten érdekeltek (esetleg ellenérdekeltek) lehetnek a szennyvízberuházás megvalósításában.

Válaszadó karaktere	igen	nem
- tiszalipári lakos	164	9
- mezőgazdasági vállalkozó	6	167
- ipari vállalkozó	8	165
- üdültulajdonos	6	167
- alipári részen lakik	129	44
- újfalu részen lakik	29	144
- az Árpád-telepen lakik	0	173

1. táblázat. A „válaszadók karaktere”

Válaszadóink másik releváns tulajdonságának életkorukat tekintettük. Kérdőívünk utolsó pontjában a pontosabb kép érdekében 30 és 70 év között tízévenkénti, illetve ennél fiatalabb, vagy ennél idősebb korcsoportokba kértük a megkérdezettek önbesorolását.

A válaszadók életkora	fő	%
- 30 év alatt	9	5,20%
- 30-40	24	13,87%
- 40-50	24	13,87%
- 50-60	44	25,43%
- 60-70	44	25,43%
- 70 év fölött	28	16,18%
Összesen:	173	100,00%

2. a) táblázat. A válaszadók életkora

Az érdemi elemzéseknél azonban három érdemi kohorszba soroltuk be őket, úgymint

- 1) 30 év alatt: (többségükben inaktív) fiatalok
- 2) 30-60 év között (többségükben aktív, illetve kereső) felnőttek
- 3) 60 év felett: (többségükben inaktív, illetve nyugdíjas) idősek

A válaszadók megoszlása e tekintetben így módosul:

A válaszadók életkora	fő	%
- 30 év alatt	9	5,2%
- 30-60	92	53,2%
- 60 év fölött	72	41,6%
Összesen:	173	100%

2. b) táblázat. A válaszadók életkora 3 csoportban

Mivel kutatásunk korosztályi bontása csak részben egyezik meg a KSH hozzáférhető adatainak bontásával (18 év alatt, 18-59 év között, 60 év felett), így csupán az „idősek” mintánkba került arányát tudjuk összevetni a település lakosságának alapsokaságával. Amíg válaszadóink között a nyugdíjas korúak (60 év felett) aránya 41,6%, addig a KSH (2007-es)

adatai között az 5199 állandó lakos közül csupán 1177 fő esik ebbe a korcsoportba (22,6%). Mintánk erre a válaszadói tulajdonságra nézve tehát nem reprezentatív, az idősök erősen felülreprezentáltak. (Ezt részben azzal magyarázhatjuk, hogy a nyugdíjasok jobban ráérnek arra, hogy ilyen felmérésekben részt vegyenek, másrészt a fiatalabbak esetében némileg torzíthatja a mintába való bekerülés esélyét, hogy sokaknak, bár állandó lakcímük még Tiszaalpár-ra van bejelentve, életvitelszerűen már nem a településen élnek – interjúalanyaink közül számosan panaszkodtak a fiatalabb nemzedék elvándorlásáról.⁶⁾

Kérdésorunk elején arra voltunk kíváncsiak, a válaszadók milyen arányban és mélységben voltak informáltak a beruházásról, az első, a projektről alaposabb közvetlen tájékoztatást adó lakossági fórumot (a május 29-i közmeghallgatást) megelőzően.

A válaszadók csaknem háromnegyede (74%) „már korábban is értesült arról, hogy „készül egy ilyen beruházás a településen”. Mintegy 14% (továbbá az a két válaszadó, aki személyesen is közreműködött a projekt előkészítési munkálataiban) részletesebb ismeretekkel is rendelkezett már, pl. újságokból vagy testületi ülésekről. Nem elhanyagolható azonban azok száma sem (11%), akik most hallottak először a tervezett beruházásról.

Eddigi ismeretek a projektről	fő	%
Most hall először a tervezett szennyvízberuházásról.	19	10,98%
Már korábban is értesült arról, hogy készül egy ilyen beruházás a településen.	128	73,99%
Részletesebb ismeretei vannak a fejlesztésről (pl. újságokból, testületi ülésekről)	24	13,87%
Közreműködött a projekt előkészítési munkálataiban.	2	1,16%
Összesen:	173	100%

3. táblázat. A projekt előzetes ismertsége

A projekt ismertségével kapcsolatban egyedül a válaszadók életkorát feltételeztük releváns tényezőnek. A keresztábrás elemzés⁷ azt mutatja, hogy joggal: a fiatalok körében jóval többen akadnak (az e korcsoportba eső válaszadók egyharmada), akik most hallottak először a beruházás tervéről. Az idősök körében a legalacsonyabb (8,7%) azok aránya, akik részletes ismeretekkel rendelkeznek; az aktívak körében a legmagasabb az értesültek aránya (79,1%), és értelemszerűen az ő korosztályukba tartoznak a projekt előkészítésében részt vevő, „beavatott” válaszadók is (2,2%).

⁶ Mivel a legtöbb esetben a másutt élő fiatalok hivatalosan nem is létesítenek ideiglenes lakcímet vagy tartózkodási helyet, így nem is állnak rendelkezésre „hivatalos” statisztikai adatok, amelyből a tendencia jelentőségét fel tudnánk mérni. Tekintettel arra, hogy mintánk egyéb válaszadói tulajdonságokra vonatkozó reprezentativitására nézve nincsenek is (az alapsokaságot leíró) bázisadataink, így eltekintettünk attól is, hogy a felmérésünkre az idősök által adott válaszokat – lefelé – súlyozzuk.

⁷ A keresztábrás elemzés olyan, számítógépes segédprogrammal végzett statisztikai művelet, amelynek segítségével két vagy több válaszadói tulajdonság, illetve vélemény közötti összefüggések tárhatók fel.

			Életkor			Összesen
			30 év alatt	30-60 év	60 év felett	
	1	most hallotta	3	7	9	19
		először	33,3%	7,7%	13,0%	11,2%
	2	hallott már	5	72	54	131
		a projektről	55,6%	79,1%	78,3%	77,5%
	3	részletesebben	1	10	6	17
		ismeri	11,1%	11,0%	8,7%	10,1%
	4	részt vett az	0	2	0	2
		előkészítésben	,0%	2,2%	,0%	1,2%
	Összes (fő)		9	91	69	169
		%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

4. táblázat. A projektismertség és az életkor/élethelyzet összefüggései
(Megjegyzés: azért csak 169 az elemszám, mert néhány válaszadó nem adta meg életkorát.)

Kérdőívünk második pontjában a szennyvízberuházás lakossági támogatottságát mértük fel.
(Egyetért-e Ön a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítésének szükségességével?)

A válaszok tanúsága szerint a megkérdezettek többsége (43,9%) teljes mértékben, további 12,1% „inkább egyetért”; vagyis a projektet a válaszadók 56%-a szükségesnek tartja. Bár ez erős támogatottságot jelez, nem elhanyagolható azok aránya sem, akik kisebb (9,8%) vagy nagyobb mértékben (16,8%) elutasítókak e fejlesztéssel szemben, sőt egy jelentős csoportot képeznek azok is (17,3%), akiknek még nincsen kialakult véleményük a kérdésben. Ráadásul azzal a feltételezéssel is élhetünk, hogy az ellenzők egy része elutasító magatartásának azzal adott hangot, hogy nem töltötte ki és juttatta vissza a kérdőívet, így a teljes lakosságon belül a projektet ellenzők aránya a mért 26,6%-nál magasabb arányúnak valószínűsíthető (hasonlóképpen a bizonytalanok aránya is magasabb lehet a mért 17%-nál). Bár azt is joggal feltételezhetjük, hogy a felmérésünk lezárásával egy időben megtartott lakossági tájékoztatás (közmeghallgatás) és annak települési visszhangja valamelyest máris javított ezen az eloszláson, e jelzőszámok további kommunikációs feladatok (a lakosság részletesebb informálása, az ingadozók meggyőzése) szükségességére utalnak.

Vélemény a beruházás szükségességéről	fő	%
Teljes mértékben egyetért.	76	43,93%
Inkább egyetért.	21	12,14%
Inkább nem ért egyet.	17	9,83%
Teljes mértékben elutasítja.	29	16,76%
Még nincs kialakult véleménye a kérdésben.	30	17,34%
Összesen:	173	100%

5. táblázat. A beruházás támogatottsága (szükségességének elismertsége)

Kutatásunk talán legmarkánsabb eredménye, hogy a tiszalpäri szennyvízberuházás támogatottságát a lakosság körében leginkább az életkor (illetve az ebből adódó élethelyzet) befolyásolja. Míg a fiatalok (30 év alatt) körében a támogatottság csaknem 90%-os (77,8% teljes mértékben, további 11,1% inkább támogatja), addig a középkorúaknál ez az arány már csupán 65% (51,7% és 13,5%), a nyugdíjasok körében pedig alig több, mint 40% (29,6%, 11,3%)! Míg a válaszadó fiatalok egyike sem ellenzi a beruházást, addig a „felnőttek” 22,5%-

a, az időseknek már 35%-a, s ez az arány talán csak azért nem rosszabb, mert az utóbbi korosztályban az átlagosnál magasabb (24%) a még bizonytalanok csoportja. Egyértelmű tehát, hogy a projekthez kapcsolódó felvilágosító-meggyőző tevékenységnek kiemelt célcsoportja kell legyenek a 60 év felettek, praktikusán a nyugdíjasok.

			Életkor			Összesen
			30 év alatt	30-60 év	60 év felett	
	1	teljesen	7	46	21	74
		egyetért	77,8%	51,7%	29,6%	43,8%
	2	inkább egyetért	1	12	8	21
			11,1%	13,5%	11,3%	12,4%
	3	inkább nem ért egyet	0	7	13	20
			,0%	7,9%	18,3%	11,8%
	4	teljesen	0	13	12	25
		elutasítja	,0%	14,6%	16,9%	14,8%
	9	még nincsen	1	11	17	29
		véleménye	11,1%	12,4%	23,9%	17,2%
		Összes (fő)	9	89	71	169
		%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

6. táblázat. A projekt támogatása és az életkor/élethelyzet összefüggései
(Megjegyzés: azért csak 169 az elemszám, mert néhány válaszadó nem adta meg életkorát.)

Vizsgáltuk továbbá, hogy esetlegesen befolyásolja-e a beruházással való egyetértést, hogy a válaszadó melyik főbb településrészen lakik (Alpár vagy Újfalu); ám e téren nem találtunk statisztikailag jelentős eltéréseket. A kis elemszám miatt (6, illetve 8) nem általánosíthatjuk a mintába bekerült mezőgazdasági, illetve ipari vállalkozással rendelkező válaszadók véleményét sem. Érdekesképpen azonban megjegyezzük, hogy az előbbieket fele-fele arányban tartják szükségesnek, illetve szükségtelennek a beruházást (igaz, a támogatók teljes mértékben egyetértenek, többiek csak „inkább” nem); ugyanakkor az ipari vállalkozók egy kivétellel (aki teljesen elutasító) teljes mértékben egyetértenek a szennyvízkérdés megoldásának szükségességével. Hasonlóképpen csak mint érdekesség említhető meg a sajnálatosan kis számú üdülőtulajdonos válaszadók (6 fő) attitűdje: 50%-uk teljes mértékben egyetértő, míg egyharmaduk enyhén, egyhatodik (vagyis egy válaszadó) erősen elutasító. (Az Árpád-telepről sajnos nem akadtak kérdőívkitöltők.)

A 3. számú kérdésnél arra kértük a megkérdezetteket, soroljanak fel néhány további fejlesztési igényt a településen (ezek a fejlesztések kvázi a szennyvízberuházás alternatíváinak is tekinthetők, másrészt a további településfejlesztés megtervezéséhez szolgálhatnak hasznos inputokkal), majd tegyék őket – sorszámozással – fontossági sorrendbe. A nyílt kérdéssel (itt egyáltalán nem adtunk meg válaszlehetőségeket) a teljesen befolyásolásmentes véleménygyűjtésre adott lehetőséget, másrészt viszont a válaszok jelentős szóródását eredményezte. A 338 említés közül kiemelkedő, 27%-os arányban az útépités, útjavítás szerepelt, ezt 14%-kal a munkahelyteremtés követte, 10%-ot ért el az óvoda- és bölcsődefejlesztés, 7%-ot a „földes utak” aszfaltozása. (A fontossági besorolás is nagyjából követte ezt a sorrendet és megoszlást.)

További fejlesztési szükséglet	Említések aránya (%)
Útépítés, javítás ⁸	27
Munkahelyteremtés	14
Óvoda, bölcsőde megépítése, fejlesztése	10
Földes utcák aszfaltozása, járdaépítés	7
Kerékpáros út (óvodához, Kiskunfélegyházára)	5
Parkosítás, falukép szépítése, játszótér létesítése	5
Rendőrség, közbiztonság fejlesztése	3
Fiatalok szórakozási lehetőségei (strand)	3
Egészségügyi centrum, orvosi ügyelet	3
Idegenforgalom rendkívül erőteljes fejlesztése	3

7. táblázat. A legalább 3%-os említésű fejlesztési igények és említési arányuk

Negyedik kérdésünk ismét a projekt indokoltságára vonatkozott; ezúttal – szintén nyitott kérdésben – a szennyvíz-csatorna építés előnyeit, hasznát firtattuk.

A válaszok között – indirekt módon – megjelent az ellenzők véleménye is („Nem látom előnyét” – 13,6%); a jelentősebb pozitív említések között pedig az alábbi szempontok emelkedtek ki:

- környezetvédelem 23,7%
- gazdasági szempont 15,7%
- kényelem⁹ 12,3%
- egészségügyi szempont 10,6%
- nem engedik ki az utcára a szennyvizet 9,7%

Előnyök, hasznossági szempontok	Említések aránya (%)
környezetvédelem	23,73
gazdasági szempont	15,68
nem látom előnyét	13,56
nem kell a szippantós autóra várni	12,29
egészségügyi szempont	10,59
nem engedik ki az utcára a szennyvizet	9,75
munkahelyteremtés	5,93
esővíz elvezetése	2,97
emeli az ingatlanok értékét	2,54

8. táblázat. A legalább 2%-os említésű előnyök és említési arányuk

A beruházást fenyegető kockázatok, veszélyek minél teljesebb körű feltárása érdekében a kérdőívünk segítségével a lakosságot is bevontuk az ötletelésbe ötödik, ismételt nyílt kérdésünkkel.¹⁰

⁸ Kiemelten is említve a Kátai sor.

⁹ „Nem kell a szippantós autóra várni.”

Az említések csaknem 40%-a a forráshiány rémét jeleníti meg, elsősorban a vélemények szerint magas munkanélküliség, illetve az alacsony nyugdíjak miatt. A lakosság körében meglévő tartózkodást, félelmet jelez a „magán- és közösségi értékek lerombolása, az utak feltörése” típusú válaszok csaknem 10%-os aránya (9,7%).

A szennyvízkérdés csaknem tíz éve szerepel a település napirendjén. Többen egy elhúzódó folyamatot érzékelnek, amely mögött a „felelőtlen tervezést” sejtik (7,9%); ehhez hasonló aggályokat jeleznek azok a válaszok, amelyek az „eltérő helyi és politikai érdekek”-től féltik a beruházást (5,3%). Sokan tartanak még a lakosság közönyétől (7%), és 5% feletti említési arány jelzi a lakossági félelmeket a túl drága bekerülési (5,73%) és üzemeltetési (5,3%) költségektől. Végül az e kérdésre adott válaszok között is megjelenik a „nincs rá szükség” vélemény (4,85%).

Kutatásunk egyik legfontosabb kérdése volt a lakosság anyagi teherviselő képességének felmérése. Ennek alacsony voltáról a település egyes szociális problémáinak ismeretében (munkanélküliség, relatíve alacsony átlagfizetések és nyugdíjak, az idősök magas aránya) erős hipotézisekkel rendelkezhattunk, és e feltevésünket számos interjúalanyunk is megerősítette.¹¹ Pontosabb választ azonban kérdőíves felmérésünkől vártunk, és részben kaptunk is, bár felmérésünk reprezentativitását e kérdésnél (tovább) gyengítette, hogy csupán 96 számszerűen értékelhető választ kaptunk (54,2%). A szokottnál magasabb volt a válaszmegtagadás (ami sejthetően kétségeket, illetve „nullá”-t jelent), néhányan pedig szöveges megjegyzésekkel fejezték ki érzéseiket, mutatták be (szerény) anyagi lehetőségeiket, pl.: *„Rokkant kisnyugdíjas vagyok”, „Özvegy, kisnyugdíjasként nem tudom fizetni az önrészt sem, tele vagyok adóssággal”, „Így is alig boldogulunk, most emiatt éheztessem a családomat?”*

Még a számszerű válaszok egy része is „0” (6 db, 7,4%, illetve 3,4%¹²), ami a lakossági önrész előteremtésére való képtelenséget fejezi ki. A legmagasabb, többek által megadott összeg¹³ egyébiránt 200 000 Ft volt (10 említés, 5,6%¹⁴), 100 000 Ft-ot adott meg 18 válaszadó (10,2%), ugyanennyien jelöltek meg 50 000 Ft-os összeget is. A legkisebb összegek 5000, 2000, 1000 Ft (sőt, akadt egy 2500 Ft-os válasz is), ezek a számok azonban valószínűleg kérdésünk félreértésén alapulnak (vagy a havi fenntartási díjjal tévesztették össze az egyszeri hozzájárulást, vagy pedig viselhető havi törlesztőrészletet adtak meg). A válaszok erős szóródása miatt további számszerű megoszlás helyett megemlíjtük a számszerű válaszok átlagát (75 005 Ft), ismételten hangsúlyozva az erős szóródást és a válaszmegtagadások magas arányát.

E kérdésnél is relevánsnak feltételeztük a generációs (illetve élethelyzetbeli) különbségeket, ezért megvizsgáltuk a „fiatal”, a kereső és a nyugdíjas korosztály válaszainak eltérését. A „fiatalok” körében (30 év alatt) a legmagasabb megadott összeg 50 000 Ft, a legalacsonyabb

---

¹⁰ „Ön milyen kockázatokat, veszélyeket lát a tervezett szennyvízcsatorna-építési projekt kapcsán a településen? Mely tényezők veszélyeztethetik a megvalósulását?”

¹¹ Bár a személyesen megkérdezettek véleménye azért nem volt egyöntetű; míg a leghatározottabb ilyen véleményt megfogalmazók (talán az élelmiszerboltos) a lakosság jelentős részének napi megélhetési gondjairól és erős eladódosodottságáról számoltak be, addig néhányan rámutattak például az elektromos kerékpárok magas számára a településen – szerintük azért ez luxuscikknek tekinthető –, illetve úgy vélekedtek, sokak számára életformává vált háztartásuk hitelekkel történő finanszírozása, ezért egy újabb hitel felvétele – ráadásul a szokásosnál jóval kedvezőbb feltételekkel – nem jelenthet elviselhetetlen többletterhet.

¹² A számszerű választ adók, illetve valamennyi válaszadó körében

¹³ Akadt egyetlen 300 000 Ft-os „megajánlás” is.

¹⁴ Az összes kérdőívkitöltő (177) körében

3000 Ft, az átlag 24 ezer forint. A keresők átlaga 92 263 Ft, a nyugdíjasoké ezzel szemben csupán 56 645 Ft.

Megnéztük még a „vállalkozó” válaszadók „megajánlásait” is: a mezőgazdasági vállalkozók fele azonban nem jelölt meg összeget ennél a kérdésnél; az alacsony esetszám miatt az ipari vállalkozók körében sem tehetünk statisztikailag érvényes megállapításokat, azonban talán jelzésértékű, hogy átlaguk 137 ezer forint, és közülük került ki az egyetlen válaszadó, aki 300 000 Ft-ot jelölt meg lehetséges egyszeri hozzájárulásként.

A projekt finanszírozásának megtervezése szempontjából lényeges információ lehet, hogy a válaszadók mekkora hányada tartja képesnek háztartását arra, hogy a lakossági hozzájárulást egy összegben fizesse be. A válaszadási hajlandóság e kérdésnél is alacsonyabb (csak 63,2%) volt az átlagnál, bár nem annyira, mint az előzőnél; e körben az egyösszegű befizetők aránya 34%-os volt. (Részletfizetők: 66%.)

Hasonlóan releváns kérdés a havi szennyvízdíjak háztartások általi viselhetősége, erre vonatkozott 7. számú kérdésünk.¹⁵ A legalacsonyabb megadott összeg itt 100 Ft volt, a legmagasabb 10 000 Ft; a megadott viselhető havidíjak átlaga 2770 Ft, míg számszerűen a legtöbben (19,6%) 2000 Ft-ot jelöltek meg. A „generációs” eltérések ezúttal nem számottevőek (fiatalok: 2642 Ft; keresők: 2833 Ft; nyugdíjasok: 2616 Ft).

8. számú kérdésünk azt firtatta, hogy a szennyvízberuházás mely részletkérdéseivel kapcsolatosan igényelnek a lakosok részletesebb tájékoztatást. (Megadtunk 6 témát, ugyanakkor egy nyitott kérdéssel további témamegjelöléseket is lehetővé tettünk.) A válaszadók egy-egy témával kapcsolatban a „tájékoztatást kér”, illetve „nem kér tájékoztatást” lehetőségeket jelölhették meg, így arra vonatkozólag is gyűjtöttünk visszajelzéseket, mely témák iránt kifejezetten közömbös a lakosság egy-egy része. Másrészt azonban több válaszadó minden bizonnyal egyszerűen „átugrotta” azon témákat (egyik lehetőséget sem jelölve meg), amelyek nem érdeklik. A pozitív említések arányát ezért (az alábbi táblázat utolsó oszlopában) valamennyi válaszadó körére számítva adtuk meg.

Tájékoztatást	kér	nem kér	NV	kér (%)	100% = 177
- lakossági hozzájárulásról	130	8	39	73,4	
- szennyvízdíj mértékéről	125	9	43	70,6	
- időbeli ütemezésről	89	20	68	50,3	
- települési költségvetés terhére	77	22	78	43,5	
- hitelfelvételi lehetőségekről	75	33	69	42,3	
- kivitelező cégről	53	37	87	29,9	

9. a) táblázat. A lakosság tájékoztatási igényei

Válaszadóink közül 40-en (22,6%) jelöltek meg további olyan témákat, amelyekről szívesen kapnának részletes tájékoztatást. Ezeket és említési gyakoriságukat (darabszámmal) az alábbi táblázatban foglaltuk össze.

¹⁵ A szennyvíz-csatornázási projekthez kapcsolódóan mekkora folyamatos havi üzemeltetési költséget (szennyvízdíjat) bír maximum elviselni, havonta fizetni?

További említett témák, kérdések	említések (db)
a tisztítótelep helye, beüzemelés ideje, működtetője	15
a lakosoknál történő változtatásokról	12
"Mi a helyzet azokkal, akik nem csatlakoztak be?"	6
a lakossági hozzájáruláson és az uniós pályázaton kívül milyen forrás áll rendelkezésre	4
"Kötelező-e az önrész fizetése?"	4
"Megoldja a belvízhelyzetet?"	3
"Számoltak-e az ingatlanokon belüli és az utcai kertrombolások anyagi és esztétikai veszteségeivel?"	2
"Akinak nincs fürdőszobája, milyen hozzájárulást fizessen?"	2
környezettanulmány	2
"Foglalkoztatást remélhetnek-e a helyi munkanélküliek a projektmegvalósítás kapcsán?"	2
pályázatok elbírálási feltétele	1
alternatív, egyedi tisztítás lehetőségei, feltételei	1

9. b) táblázat. A lakosság tájékoztatási igényei. További témák

Megvizsgáltuk a tájékoztatási igény és az „élethelyzet” (nagy korcsoportok) összefüggéseit. A fiatalok igen aktívan válaszoltak e kérdéscsoportra (9-ből 8-an); leginkább őket is a szennyvízdíj (7) és a lakossági hozzájárulás (6) mértéke, valamint az időbeli ütemezés (5) érdekli.¹⁶ A keresők és az idősek (nyugdíjasok) válaszait elemezve, bár nagy eltéréseket nem találunk, érdekes szempontok olvashatók le az alábbi táblázatból. Általában elmondható, hogy az idősebbek „kevésbé” kíváncsiak, mint az aktív korúak; a „legforróbb” témák 10-10%-kal kisebb mértékben érdeklik őket részletesen, mint a lakosság egészét.

Részletesebb tájékoztatást kér (%)		Keresők (db) (%)		Nyugdíjasok (db) (%)	
- lakossági hozzájárulásról	73,4	77	83,7	44	61,1
- szennyvízdíj mértékéről	70,6	72	78,3	44	61,1
- időbeli ütemezésről	50,3	53	57,6	29	40,3
- települési költségvetés terhére	43,5	44	47,8	28	38,9
- hitelfelvételi lehetőségekről	42,3	41	44,6	29	40,3
- kivitelező cégről	29,9	30	32,6	19	26,4

9. c) táblázat. A lakosság tájékoztatási igényei. Korosztályok eltérései

A projekthez kapcsolódó tájékoztatási feladatok megtervezéséhez – és konkrétan a kommunikációs terv elkészítéséhez – szolgálnak hasznos inputokkal a felmérésünk 9. számú kérdésére adott válaszok. Arról érdeklődtünk, válaszadónk „Honnan, milyen hírforrásokból tájékozódik a helyi, települési ügyekről?”

Amint az alábbi három táblázatból látható, a válaszadók döntő többsége a település saját újságából, a Tiszaalpári Hírmondóból tájékozódik elsődlegesen (rendszeres olvasásra 106 említés, 59,9%, alkalmi olvasókkal kiegészítve 145 említés, 81,9%). Amennyiben ezt az arányt kivetítjük a nagyközség lakosságára (5139 fő), 3078 rendszeres és 4200 olvasót

¹⁶ A további témákra körükből egyetlen válaszadó tett javaslatot, őt a szennyvíztisztító telep helye, működtetője, a beüzemelés ideje érdekli.

kapunk. A lap 700-as példányszámát tekintve (egy-egy háztartásban valószínűleg két-három fő olvas bele egy adott lapszámba) ezt az értéket valószínűleg azért lefelé kell korrigálnunk.¹⁷ Amennyiben a Hírmondón keresztül elérhető lakosok számát a lapszámok becsült olvasottsága (2000 fő) és a felmérésünkből számolt olvasótábor (3000-4000 körül) között határozzuk meg, vagyis 2500-3000 főben, akkor is megállapíthatjuk, hogy a helyi lap révén a település lakosságának mintegy felét lehet eredményesen informálni. (Mindazonáltal válaszadóink közül igen kevesen vannak, akik – „soha” – nem olvassák a Hírmondót: 7 említés, 4%. A teljes lakosság körében ez az arány némileg magasabb lehet.)

A különböző reklámanyagok elburjánzásának, és az ebből következő, azokat egyre kevésbé kedvelő és figyelembe vevő lakossági attitűddel magyarázhatjuk, hogy az önkormányzat által a település minden postaládájába (háztartásába) eljuttatott szórólapok¹⁸ a lakosságnak a 700 példányban megjelenő Hírmondónál jelentősen kisebb hányadának tájékoztatására alkalmasak, a 109 összes említés a válaszadók 61,6%-át teszi ki. (A település összlakosságára kivetítve ez 3166 fő.) A fentiekhez képest jelentősen lemaradva következik a megyei lap, a Petőfi Népe (30,5–45,8%), illetve a plakátok-hirdetmények (20,3–32,3%).

	Nyomtatott médiumok			
Olvassa-e?	Tiszaalpári Hírmondó	Petőfi Népe	plakátok	szórólapok
rendszeresen	106	54	36	91
alkalmanként	39	27	21	28
<i>pozitív említések</i>	145	81	57	109
soha	7	34	21	13

10. a) táblázat. Információs csatornák Tiszaalpäron.

Nyomtatott médiumok: újságok, plakátok, szórólapok (említések száma)

A nyomtatott médiumok olvasóinál is kisebb lakossághányad tájékozódik a helyi hírekről a környékbéli rádiókból és televíziókból (a leghallgatottabb, illetve legnézettebb csatornákból is csak 17-17%), figyelemre méltó továbbá, hogy ezen médiumok esetében az „alkalmanként” tájékozódók aránya mindenütt meghaladja a rendszeres hallgatókét/nézőkét (míg a nyomtatott médiumoknál ez az arány fordított). Hasonló a helyzet a „legfiatalabb” elektronikus médiumhoz, a világhálóhoz (internet) kötődő potenciális információs csatorna, Tiszaalpäri nagyközség honlapja vonatkozásában is.

	Helyi rádiók	Külön megemlített helyi rádiók			
Hallgatja-e?		Sirius	Gong	Csongrád	Szentes
rendszeresen	7	7	8	2	1
alkalmanként	9	24	17	3	1
<i>pozitív említések</i>	16	31	25	5	2
soha	43	0	0	0	0

10. b) táblázat. Információs csatornák Tiszaalpäron. Helyi rádiók (említések száma)

¹⁷ Érthető is, hogy a kérdőív kitöltői között felülreprezentáltak a helyi közügyek iránt érdeklődő, a helyi újságot olvasó lakosok.

¹⁸ Kérdőívünk is ezzel a módszerrel jutott el a település lakóihoz.

	Helyi tv-csatornák	Külön megemlített helyi tv-csatornák			Tiszaalpár honlapja
Nézi-e?		Csongrád Tv	Tiszaécske Tv	Hálózat Tv	
rendszeresen	7	5	0	0	7
alkalmanként	10	24	1	2	21
pozitív említések	17	29	1	2	28
soha	58	0	0	0	83

10. c) táblázat. Információs csatornák Tiszaalpáron. Helyi televíziók; községi honlap (említések száma)

A „hírcsatornák” esetében ismét a korosztályos eltéréseket vizsgáló keresztábrás elemzéseket futtattunk le a három nagy (képzett) korcsoportra (fiatalok–keresők–nyugdíjasok). A részletes eredmények és táblák bemutatását mellőzve az alábbi érdekesebb összefüggések emelhetők ki. A Hírmondót valamivel nagyobb arányban (és ezen belül rendszeresebben is) olvassák az idősek, mint a „kereső korosztály” tagjai (a 30 év alatti válaszadókra az alacsony elemszám miatt nem tehetünk statisztikailag érvényes megállapításokat). A Petőfi Népénél is hasonló megállapítást tehetünk; igaz, itt mindkét – nagyobb létszámú – korcsoportban alacsonyabb a rendszeres és alkalmi olvasók aránya is; ezzel párhuzamosan többen vannak, akik soha nem olvassák a megyei lapot. Az utcai plakátokat, hirdetményeket az „aktívak” olvassák rendszeresebben (43 vs. 29%), de összességében az eltérés nem jelentős (az idősek körében 25%-os az ezeket soha nem nézők aránya, a keresők között csak 18%). A postaládába dobott szórólapok esetében nincsen érdemi különbség a két korcsoport között (ezeket egyébiránt a fiatalok olvassák az átlagnál rendszeresebben). A település internetes honlapját – amint az előre várható – az idősek igen kis arányban látogatják (rendszeresen egyikük sem, alkalmanként is csak 12,8%); az „aktívak” körében ezek az arányok 11,3% és 24,2% (64,5%-uk viszont soha nem nézi meg). Némileg meglepő – bár ez a minta hibájából is adódhat, illetve véletlen is lehet –, hogy a 6 fiatal válaszadó egyike sem látogatja a települési honlapot (rendszeres: 0%, alkalmankénti: 0%, soha: 100%).

Kérdőívünk utolsó oldalán két, a szennyvízberuházás és az egyéb települési fejlesztések szempontjából sajátos helyzetű településrész, pontosabban külterület fejlődési lehetőségeiről, illetve a bővülés (vagy visszafejlődés) esélyeiről kérdeztük a lakosságot. E témakörben eldöntendő kérdéseket adtunk meg, igaz/hamis/(nem tudja) válaszlehetőségekkel.

Az üdülőttelep jövőjét válaszadóink ellentmondásosan ítélik meg, ez már a hiányzó/„nem tudja” válaszok viszonylag magas arányából és változatos eloszlásából is látható.¹⁹ Noha számosan úgy látják, hogy tulajdonosaik karbantartják, fejlesztik az üdülőket, többségbe került az a vélekedés is, miszerint „az utóbbi években kevésbé használják”. (Igaz, logikailag nem zárja ki egymást e két állítás.) Kis „szótöbbséggel” (és igen magas „nem tudja”, ill. hiányzó válaszarány mellett) győzött az a vélekedés, hogy fejlődni fog a terület, bővülését ugyanakkor feleannyian valószínűsítik, mint ahányan ezzel ellentétesen vélekednek. Abban azonban meglehetősen nagy az egyetértés, hogy az üdülőtterület fejlesztésre érdemes (84%-os többség, kiugróan magas válaszadási hajlandósággal); ez egybevág az interjúk és

¹⁹ Bár a kérdőív összeállításakor jónak láttuk külön válaszlehetőségként megadni a „nem tudja” opciót, a kérdőívek feldolgozásakor már célravezetőbbnek ítéltük a „nem tudja” válaszok és a „választagadások” egybeszámítását.

fókuszcsoportok körében szerzett tapasztalatainkkal, miszerint a tiszalpäriak büszkék a település természeti kincsére, a Holt-Tiszára és az erre épült üdülöterületre.

Még egyértelműbb az üdülők felújítására, áttételesen az üdülötulajdonosok anyagi lehetőségeire vonatkozó kérdésünkre kapott válaszok eloszlása: a válaszadók kevés kivétellel jelenleg egyáltalán nem (még hosszú távon sem) tervezik az üdülők felújítását.

Üdülöterület fejlődési lehetőségei	(említések száma)			
	IGAZ	HAMIS	NT/NV	ÖSSZES
- fejlődni fog a terület	35	29	113	177
- karbantartják az üdülőket	71	17	89	177
- kevésbé használják őket	55	31	91	177
- bővülni fog az üdülöterület	19	38	120	177
- fejleszteni érdemes a területet	84	25	68	177
Tervezi-e az üdülöfelújítást?*	db			
- 1 éven belül	1			
- 5 éven belül	0			
- 10 éven belül	1			
- 10 éven túl	0			
- nem tervezi	15			17

11. táblázat. Vélemények, szándékok az üdülöterület jövőjével kapcsolatban

* Elvileg csak az üdülötulajdonosoknak feltett kérdés²⁰

Noha tekintve, hogy csupán 6 „egyértelmű” üdülötulajdonos került be mintánkba, ezért statisztikailag érvényes megállapításokat nem tudunk tenni, szemléltetésként megemlíjtük az üdülötulajdonos válaszadók véleményét a feltett kérdésekben. (Ezúttal csak azokról ejtünk szót, akik határozott választ adtak.) Az üdülöterület előtt álló lehetőségeket fele-fele arányban látják vagy nem látják. 80%-ban úgy vélik, hogy az üdülőket karbantartják gazdáik. Mindannyian egyetértenek ugyanakkor abban, hogy az üdülőket az utóbbi években kevésbé használják. Kétharmaduk elképzelhetőnek tartja a bővülést; az üdülöterület fejlesztésre érdemes voltáról azonban – érdekes módon – 60–40%-os arányban oszlik meg véleményük.

A „nem tudja” (és hiányzó) válaszok (még) magas(abb) aránya miatt erős fenntartásokkal kell fogadnunk az Árpád-telep jövőjére vonatkozó lakossági véleményeket. (E kérdésre a mélyinterjúk és fókuszcsoportos beszélgetések alanyai közül is sokan őszintén úgy válaszoltak, hogy nincsen rálátásuk e külterületi településrész életére, jövőjére.) Bővülését kevesen valószínűsítik (10,8%); jó néhányan úgy vélik (31,6%), hogy az ott lakók fokozatosan beköltöznek onnan a település belterületére. Ennek ellenére – ugyancsak személyes megkérdezés közben szerzett tapasztalatainkkal összhangban – a válaszadók fele-fele arányban javasolnák a csatornahálózat kiterjesztését erre a területre; hiszen vannak, akik e településrész vélt előregedése, esetleges későbbi elnéptelenedése miatt már nem vállalnák ennek többletköltségeit, mások viszont egy ilyen infrastrukturális fejlesztéssel éppen a „leépülési tendencia” megállítására tennének kísérletet. Kutatási szempontból sajnálatos, hogy egyetlen Árpád-telepen élő válaszadó sem esett bele mintánkba.

Árpád-telep fejlődési lehetőségei	(említések száma)			
	IGAZ	HAMIS	NT/NV	ÖSSZES
- bővülni fog	19	46	111	176
- beköltöznek onnan	56	20	101	177

²⁰ Módszertanilag nem oldható fel az a fentebb is említett ellentmondás, hogy míg 17 megkérdezett adott itt választ, addig a kérdőív egy későbbi pontjában csak 6-an jelölték meg magukat mint üdülötulajdonosok.

- fejlesztené a szennyvíz-csatorna	34	37	105	176

12. táblázat. Vélemények, szándékok az Árpád-telep jövőjével kapcsolatban

Utolsó kérdéscsoportunk a településen belüli bizalmi viszonyok feltárását célozta, az ún. „helyi véleményformálók” vagy véleményvezérek „bizalmi indexének” felmérésével. Alábbi táblázatunk a válaszadók által adott „osztályzatok” eloszlását, illetve azok átlagát mutatja be.

A „bizalmi indexet” az iskolai osztályozáshoz hasonló átlagszámítással határoztuk meg. A megkérdezettek az alábbi válaszlehetőségeket rendelhették a felsorolt négy „szereplőtípushoz” és az általuk említett „további fontos közszereplőkhöz”:

5- teljesen megbízik; 4- megbízik; 3- változó; 2- inkább nem bíz meg; 1- egyáltalán nem bíz; NT- nem tudja / nem ismeri a véleményét (véleményüket).

Közzszereplők bizalmi indexe	1	2	3	4	5	NT	említések	módusz*	átlag
- helyi egyházi vezetők	17	15	39	35	17	23	146	3	3,16
- polgármester	22	18	55	35	20	10	160	3	3,07
- civilszervezetek vezetői	21	20	46	30	5	22	144	3	2,82
- önkormányzati képviselők	23	38	57	22	3	14	157	3	2,61
Egyéb fontos közszereplők									
Tiszaalpári rendőrség	1	1	2	3	3	0	10	5	3,6
Orvosok	0	0	4	2	3	0	9	3	3,89
Polgárőrség	2	2	2	2	1	0	9	1, 2, 3, 4	2,78
Dr. Vancsura Zoltán (gyógyszerész)	0	0	0	2	4	0	6	5	4,67
Jegyzőnö	0	0	2	0	3	1	6	5	4,2
Tanárok	0	0	1	3	0	0	4	4	3,75
Vajda Márta	0	0	0	1	2	0	3	5	4,67
Bársony István (műv.ház vezetője)	1	0	0	1	1	0	3	1, 3, 4	3,33
Kiss Józsefné (klub vezető)	0	0	0	0	2	0	2	5	5
Magángazdálkodók	0	0	0	2	0	0	2	4	4
Magánvállalkozók	0	0	0	2	0	0	2	4	4
Nemzeti park	0	0	1	0	1	0	2	3, 5	4
Temetkezési vállalkozó, felügyelet	0	1	0	0	1	0	2	2, 5	3,5
Boris Ferenc	0	0	0	0	1	0	1	5	5
Patai Ferenc	0	0	0	0	1	0	1	5	5
Dr. Csernus Tibor	0	0	0	1	0	0	1	4	4
Helyi lakosság	0	0	0	1	0	0	1	4	4
Közalkalmazottak	0	0	1	0	0	0	1	3	3

13. táblázat. A tiszaalpári közszereplők és egyes említett személyek bizalmi indexei
(* Módusz: a leggyakrabban adott/kapott „osztályzat”)

A bizalmi indexek alapján a megkérdezettek legnagyobb mértékben a helyi egyházi közösségek vezetőiben bíznak meg, majd a település polgármestere, a civil vezetők és az önkormányzati képviselők a sorrend. A válaszadók maguktól az alábbi további fontos közszereplőket említették meg a legnagyobb arányban: a helyi rendőrség, az orvosok, a polgárőrség, valamint a település gyógyszerésze és jegyzője.

Mélyinterjúk és fókuszcsoportos beszélgetések jellemzői és eredményei

A nagymintás kérdőíves lekérdezéssel egy időben mélyinterjúkat vettünk fel az önkormányzat által megjelölt, változatos foglalkozási körből és élethelyzetből összeválogatott helyi véleményformálókkal (12 db interjú). A megkérdezettek között voltak önkormányzati képviselők, orvos, vendéglátós, környezetvédő, meghatározó munkaadó, a polgármesteri hivatal munkatársai, illetve maga a település vezetője.

A mélyinterjúk vezérfonala némi átdolgozással a kérdőívben is meghatározott kutatási fókuszokat érintette, azonban az interjúhelyzetből adódóan a megkérdezetteknek módjuk nyílt véleményük alaposabb kifejtésére, illetve a beszélgetések során számos újabb kérdés, szempont, téma is felmerült. Az alábbiakban a kérdéssor szerkezetét követve foglaljuk össze a gyakran elhangzott, illetve lényegesnek ítélt szempontokat, véleményeket.

Kutatásunk keretében három fókuszcsoportos beszélgetésre került sor, szintén még a beruházást is bemutató közmeghallgatás előtt; a település vállalkozóinak, civilszervezeteinek képviselői, illetve a jelentősebb közintézmények – egyben számottevő szennyvízkibocsátók – vezetői alkottak egy-egy csoportot (utóbbiak között egyházi fenntartású idősek otthona is szerepelt).

Az első fókuszcsoportba a település néhány meghatározó, vagy valamely területen jellemző véleményeket megjelenítő vállalkozását hívtuk meg; köztük ipari és mezőgazdasági kisüzemeket, de egyéni vállalkozó is részt vett a beszélgetésen.²¹ A második csoportba Tiszaalpár aktív civilszervezeteinek képviselői kaptak meghívást. Megjelent többek között a nyugdíjasklub, a sporthorgászok, a faluszépítők, a lovas egyesület, illetve a galambtenyésztők egy-egy szervezője, aktivistája. Harmadik alkalommal néhány jelentősebb közszolgáltató intézmény (iskola, óvoda, művelődési ház, gondozási központ, az egyházi fenntartású idősek otthona) vezetőjét ültettük le egy asztalhoz, hogy kikérjük véleményüket a vezérfonalban meghatározott kérdésekben.

Mivel a fókuszcsoportos beszélgetés – jellegéből adódóan – még a mélyinterjúnál is szabadabb interjúszituáció, a résztvevők interakciónak és kölcsönös inspirációinak köszönhetően még több szempont merült fel. A résztvevők nem egyenlő intenzitással vettek részt a beszélgetésekben, így nézeteik nem egészen arányosan jelentek meg; részleges súlyozásukra a csoportos interjúk rögzítésekor törekedtünk. Az alábbiakban a kérdéssor szerkezetét követve foglaljuk össze a gyakran elhangzott, illetve lényegesnek ítélt szempontokat, véleményeket.

A projekt előzetes ismertségéről megoszlott a megkérdezettek véleménye. Annyiban egybehangzóan vélekedtek, hogy a lakosság hallhatott már a csatornázásról, hiszen egyrészt a nagyközség korábban több ízben is nekirugaszkodott a kérdés megoldásának (más településekkel közösen), másrészt a szomszédos Lakitelek szennyvízberuházása kapcsán is szóba kerülhetett a téma, végül a Fundamenta Lakáskassza több soron is „szervezkedett” már, jelen van Tiszaalpáron. Azzal kapcsolatban viszont, hogy a részletek mennyire jutottak el az emberekhez és kerültek be a köztudatba, változatos vélemények hangzottak el. A település

---

²¹ A fókuszcsoportos beszélgetések résztvevői jelenléti íveinek átirata a Jelentés 3. sz. mellékleteként olvasható.

vezetője elmondta: az előzetes tájékoztatás hiányosságai elsősorban arra vezethetők vissza, hogy egészen sokáig nagyon sok kérdés nyitva volt még a beruházással kapcsolatban (sőt, még most is függőben van jó néhány), bizonytalan információkkal pedig nem akartak esetleges zavarokat, félreértéseket kockáztatni.

Az egyik válaszadó már e kérdésnél megjegyezte: az egyhangú lakossági támogatáshoz szélesebb körű tájékoztatás (közvetlen megkeresések, utcánként) szükséges még, kihangsúlyozva a kimaradásból következő hátrányokat.

Az interjúalanyok mindnyájan egyetértenek a beruházás szükségességével;²² a lakosság ez irányú véleményét azonban eltérően látják. Van, aki szerint a nagy többség belátja, hogy ez a fejlődés útja. Sokan azonban – főként az idősebbek – félnek a beruházás költségoldalától. (Akár attól is, hogy „menet közben” növekedhetnek a költségek.) Többen a járulékos nehézségeket és kockázatokat látják (útfelbontások, a helyreállítás pluszköltségei, esetlegesen megsüllyedő járdák). Ugyanakkor számosan tisztában vannak azzal, hogy ma már a csatornázás elengedhetetlen feltétele egy-egy település fejlődésének (a szomszédos településeken már megoldott ez a probléma), mind arculati szempontból, mind a kedvező vállalkozói környezet megteremtése szempontjából.

A válaszadók szerint az alábbi további fejlesztésekre lenne szükség a településen. A Tiszapartot, a strandot fejleszteni kellene: szebbé tenni a környezetet, esetleg büfét telepíteni (a vízminőség javítása, a part tisztítása már jó kezdet az önkormányzat részéről). Az utak alaposabb felújítása is jó lenne (a kátyúzás nem tökéletes megoldás), sürgetően szükséges lenne a megközelítő úthálózat felújítása is (különösen a csongrádi útra érkezett sok panasz). Hosszabb távon indokolt lenne egy közvetlen bekötő út építése is a 44-es főútvonalhoz. A településen belül a járdaprogram felerősítése javasolt, és kerékpárútra is szükség lenne (az újfaluí részen megszűnt tagiskola, és a most odaépülő óvoda miatt). Az új óvoda építése örömteli; ezt esetleg jó lenne iskolabusszal, óvodabusszal kiegészíteni, mivel nagyon megnőtt a forgalom a településrészeket összekötő közúton. Az 1990-ben bezárt bölcsőde újbóli megnyitásának is lenne, aki örülne. Szükséges lenne a falukép további fejlesztése, távlatos elképzelések mentén. Az idegenforgalmat kiállítóhelyek, skanzen létesítése élénkíthetné. Van, aki kulturált szórakozóhelyek megteremtését szorgalmazná (helyi közösségi filmvetítéseket is akár), ugyanő kisebb uszodát is el tudna képzelni. Felmerült egyes közérdekű szolgáltatások (rendelőintézet, gyógyszertár, polgármesteri hivatal) egy napi hosszabbított nyitva tartása is. Legtöbben úgy látják: a lakosság részéről a legerősebb igény munkahelyteremtő beruházások, fejlesztések iránt lenne.

A szennyvízberuházást fenyegető kockázatok közül a leggyakoribb az anyagiak hiányának említése, legyen szó a lakossági hozzájárulásokról (tudnak-e, akarnak-e majd elegenden csatlakozni), vagy a település (költségvetésének) terhelhetőségéről, de felmerült, hogy a külső forrás (az uniós támogatás) elmaradása vagy lényeges csökkenése könnyen megghiúsíthatja az egész projektet. Az „adminisztratív kötelezettségek túlburjánzása” is hátráltató tényező lehet. A későbbiekben szóba jöhetnek a kivitelezés közben felmerülő technikai problémák, a bizonytalan vállalkozói környezetből adódó kockázatok; a megvalósulást követően pedig kérdésessé válhat a fenntartási költségek viselhetősége (hiszen sokan eddig alacsony költségek árán szabadultak meg a szennyvíztől, nincsenek is tudatában e gyakorlat környezetkárosító hatásának). Felmerült a horgásztó problematikája is: a tulajdonos

---

²² Felmerült indoklások: „irreálisan magas a szippantás költsége”; „ez a kor követelménye”, kényelmetlenséget okoz mindig figyelni a derítőt, ha mégis megtelik, eldugul a belső csőhálózat; szennyezi a talajt és a természetes vizeket a jelen gyakorlat (nyitott szikkasztók, a szippantott szennyvíz szabadba engedése);

horgászegyesület vezetősége nem akar hozzájárulni ehhez a megoldáshoz, mivel tudomásuk szerint a kémiai-biológiai tisztítás után még maradnak olyan, az élővilágot veszélyeztető anyagok, pl. hormonok, amelyek nem bomlanak le, felhalmozódnak, az emberi szervezetbe visszajutva egészségkárosodást okoznak. (A szakemberek tudományos megalapozottságú érvei mindennek ellent mondanak.) Kockázatot jelent, hogy a beruházásnak elkötelezett ellenzői is akadnak a településen, akik véleményüket nem rejtik véka alá, hanem igyekeznek meggyőzni igazukról minél többeket, kiemelve például az anyagi terheket.

Az egyik legellentmondásosabb válaszokat kiváltó kérdésünk a háztartások egyösszegű terhelhetőségére irányuló volt; a megkérdezettek igen eltérően ítélték meg a lakosság anyagi lehetőségeit. Elterjedt vélemény, hogy a munkanélküliségtől, alacsony átlagkeresettől, valamint most még a válságtól is sújtott tisztaalpariak nem képesek nagy anyagi terheket vállalni, ugyanakkor olyan meglátások is elhangzottak, hogy amennyiben bizonyos „luxuscikkekre” (pl. elektromos kerékpárok) össze lehet spórolni, ha fogyasztási cikkekre tudnak költeni (egyesek italozásra, dohányzásra, mikor ételre alig jut) és hitelt felvenni, akkor erre a fontos fejlesztésre is áldozni kell, ha nem egy összegben, akkor részletekben, kedvezményes hitellehetőségekkel. (Összességében a többség pár tízezer forintos „önrészt” tart elvárhatónak, természetesen akadt, aki reálisnak vélt 100-200 ezer forintot is.)

Az ilyen finanszírozási konstrukciók közül a Fundamenta lakáskasszája a legismertebb, de többen úgy vélik, más pénzintézetek, köztük a településen működő takarékszövetkezetek is felajánlanak majd kedvező hitellehetőségeket.

A havi szennyvízdíj „viselhetőségi” határát a többség pár ezer, legfeljebb 5000 forintban határozta meg; többen a jelenlegi szippantási költségekkel vontak párhuzamot, illetve elhangzott, hogy ehhez a kommunális költséghez is hozzá kell szoknia a lakosoknak, ahogy régebben az áramdíjhoz vagy a vízdíjhoz. Figyelembe kell venni az alternatívaként megjelenő környezetterhelési díjat is. Az egyik fókuszcsoport tagjai megfogalmazták, hogy szemlélet kérdése is ez: ha a legszegényebbeknél jut cigarettára, italra, akkor erre is juthat.

A fentiekből mintegy következik, hogy a lakosságot elsősorban az anyagiakról szükséges részletesen tájékoztatni, beleértve a hitellehetőségeket, illetve a víziközmű-társulás megalakításának és működtetésének körülményeit, feltételeit. A „nyílt költségvetés” eloszthatja az országos jelenségektől táplált korrupciós félelmeket, gyanakvásokat. A kivitelezéssel járó „felfordulásra” célszerű lehet előre felkészíteni a lakosságot, hogy minél inkább jó szívvel tudják vállalni ezt az áldozatot. Egyik válaszadónk a minél részletesebb tájékoztatás híve (pl. tervek, ütemezés, a tisztítótelep helye, a kimaradás költségei stb.) Tiszta helyzetet kell teremteni a helyreállítás kérdéskörében is: lesz-e forrás az utak javított rekonstrukciójára. Érdemes tudatosítani a környezetvédelmi szempontokat, a környezetkárosítás megszüntetésének lehetőségét. Hangsúlyozni kell a beruházás hasznosságát, abban az értelemben, hogy nő a település iparvonzó képessége, bővülnek egyes intézmények pályázási-továbbfejlődési lehetőségei. Fontos kérdés, hogy az új építésű ingatlanok esetében kötelező lesz-e a rákötés. Lényeges technikai részlet a pontos nyomvonal: hogy melyik utcában melyik oldalon fektetik a csöveket. Az aktuális hírekre reagálva felmerült, hogy mennyivel növelheti meg a csatornázottság az ingatlanok értékét, a tervezett vagyonadóztatást befolyásolhatja-e.

Rendkívül megoszlottak a vélemények a különböző információs csatornák hatékonyságáról: volt, aki szinte úgy vélte, a spontán hírterjedés útján is sok információ eljut az emberekhez, akadt, aki a (heti pár órás) saját kábelcsatornás műsort szorgalmazza ismét. Egyesek az írásbeli formákat részesítenék előnyben (mert összejövetelekre nehezen mozgathatók az emberek), mások a szóbeli tájékoztatást is elengedhetetlennek tartják (akár házról házra járva is meg kell győzni az embereket, ha nincs más mód). A visszatérő említésekből kitűnt, hogy a helyi újságnak, a Hírmondónak nagy az olvasottsága és az elismertsége, felmerült egy tematikus, akár ingyenes különszám elképzelése is a beruházással kapcsolatos részletes tudnivalókkal és az interneten megszokott GyIK-kel (gyakran ismétlődő kérdések).

Az üdülőterülettel kapcsolatban elhangzott, hogy egyre többen állandó lakásként használják őket. Külföldiek is vásárolnak üdülőket. A terület fejlődése kétséges, ugyanakkor kívánatos lenne, ennek érdekében szükségesek a fejlesztések, a szennyvízcsatorna-hálózaté is; az üdülőtulajdonosok anyagi helyzetére nézve azonban bizonytalan, egymásnak ellent mondó becslések hangzottak csak el. Márpedig a jelentős többletköltség miatt jól meg kell fontolni a terület bevonását (a környezetvédelmi szempontok alapján igen indokolt lenne); kimaradása viszont feszültségeket keltene.

Hasonlóan nehéz kérdésnek bizonyult a belterülettől némileg távolabb eső Árpád-telep csatornázása. Többen – nem ismervén ezt a településrészt – nem is nyilatkoztak meg. Mások felvetették az előregedés veszélyét és utaltak a többletköltségre (már a kábeltelevízió kiépítésekor is problémát jelentett, hogy át kellett – volna – vinni a vezetéket a közbeeső vasúti sín alatt). Az infrastrukturális fejlesztés ugyanakkor enyhíthetné a perifériás helyzetet; és az egyenlő elbírálás, bánásmód az ott élőknek is kijárna – fogalmazták meg. (Az is elhangzott, hogy ezúttal a településrész mind a négy utcáját kellene, hogy érintse a fejlesztés.)

Az utolsó kérdés arra vonatkozott, a megkérdezett szerint kik alakítják, befolyásolják leginkább a községben a közvéleményt (kik az ún. véleményformálók). A válaszokban elhangzott a polgármester, az önkormányzati képviselők, a jegyző; egyéb közszereplők (orvos, gyógyszerész, pap, a pedagógusok egy része; a zárda nővérei is akár); vállalkozók (munkaadóként is), a nyugdíjasklubok, a faluszépítők, más civilek, de akár még az ebédhordók, fodrászok is hatással lehetnek a személyes és a helyi közvéleményre.

Felmerült az a vélemény is, hogy a befolyásolási képességet nemcsak a beosztás, tisztség vagy (foglalkozási) pozíció alakítja, hanem a személyiség, az alkati adottságok is. A két tényező egymást erősítő találkozása esetén alakul ki egy „igazi véleményvezér” karaktere.

Összefoglalás: a különböző módszertanú felmérések eredményei

Kérdőíves lekérdezésünk eredményei a Tiszaalpár 2000 háztartásba eljuttatott, a lakosok által kitöltött 177 darab kérdéssor válaszainak feldolgozásán alapulnak.

A válaszadók csaknem valamennyien (164 fő) tiszaaalpári lakosok voltak. Többségükben 30-60 év közötti, „aktív korú” keresők (53,2%), illetve 60 év feletti nyugdíjasok (41,6%); kisebb részben pedig 30 év alatti fiatalok (5,2%). A mintában a lakosság kor szerinti eloszlásához képest felülreprezentáltak az idősök (az alapsokaságban arányuk 22,6%). A kiemelten vizsgált célcsoportok tagjai kis elemszámban (mezőgazdasági vagy/és ipari vállalkozók: 6-8 fő, üdülőtulajdonosok: 6 fő), vagy egyáltalán nem kerültek be a mintába (Árpád-telepiek). Elemzésünk ezért alapvetően leíró jellegű, statisztikailag érvényes kijelentések, következtetések csak korlátok között tehetők.

A válaszadók csaknem háromnegyede (74%) már hallott a projektről, további 14% részletesebb ismeretekkel is rendelkezett róla. Nem elhanyagolható azonban azok száma sem (11%), akik most hallottak először a tervezett beruházásról. A megkérdezettek többsége (43,9%) teljes mértékben, további 12,1% „inkább egyetért”; vagyis a projektet a válaszadók 56%-a szükségesnek tartja. Bár ez erős támogatottságot jelez, számottevő azok aránya is, akik kisebb (9,8%) vagy nagyobb mértékben (16,8%) elutasítók a fejlesztéssel szemben, sőt egy jelentős csoportot képeznek azok is (17,3%), akiknek még nincsen kialakult véleményük a kérdésben.

Kutatásunk talán legmarkánsabb eredménye, hogy a tiszaaalpári szennyvízberuházás támogatottságát a lakosság körében leginkább az életkor (illetve az ebből adódó élethelyzet) befolyásolja. Míg a fiatalok (30 év alatt) körében a támogatottság csaknem 90%-os (77,8% teljes mértékben, további 11,1% inkább támogatja), addig a középkorúaknál ez az arány már csupán 65% (51,7% és 13,5%), a nyugdíjasok körében pedig alig több, mint 40% (29,6%, 11,3%)! Míg a válaszadó fiatalok egyike sem ellenzi a beruházást, addig a „felnőttek” 22,5%-a, az idősöknek már 35%-a nem ért egyet annak szükségességével.

A 3. számú – nyitott – kérdésnél arra kértük a megkérdezetteket, soroljanak fel néhány további fejlesztési igényt a településen. A 338 említés közül kiemelkedő, 27%-os arányban az útépítés, útjavítás szerepelt, ezt 14%-kal a munkahelyteremtés követte, 10%-ot ért el az óvoda- és bölcsődefejlesztés, 7%-ot a „földes utak” aszfaltozása. (A fontossági besorolás is nagyjából követte ezt a sorrendet és megoszlást.)

Negyedik kérdésünk ismét a projekt indokoltságára vonatkozott; a válaszok tanúsága szerint a megkérdezettek elsősorban környezetvédelmi (23,7%), gazdasági (15,7%), kényelmi (12,3%) és egészségügyi (10,6%) szempontból tartják szükségesnek a beruházást; egyszersmind annak is örülnek, hogy majd „nem engedik ki az utcára a lakosok a szennyvizet” (9,7%), ami a jelen állapotok helyenkénti súlyosságára is utal.

A beruházást fenyegető kockázatok, veszélyek körében az említések csaknem 40%-a a forráshiány rémét jeleníti meg. A lakosság körében meglévő tartózkodást, félelmet jelez a „magán- és közösségi értékek lerombolása, az utak feltörése” típusú válaszok csaknem 10%-os aránya (9,7%). A szennyvízkérdés megoldásának – látszólagos – elhúzódása mögött többen a „felelőtlen tervezést” sejtik (7,9%); mások az „eltérő helyi és politikai érdekek”-től féltik a beruházást (5,3%). Sokan tartanak még a lakosság közönyétől (7%), és 5% feletti

említési arány jelzi a lakossági félelmeket a túl drága bekerülési (5,73%) és üzemeltetési (5,3%) költségektől.

Kutatásunk egyik legfontosabb kérdése volt a lakosság anyagi teherviselő képességének felmérése. A lakossági hozzájárulás vonatkozásában a saját háztartása számára elviselhető maximális egyszeri beruházási költségre a legmagasabb, többek által megadott összeg 200 000 Ft volt (10 említés, 5,6%), 100 000 Ft-ot adott meg 18 válaszadó (10,2%), ugyanennyien jelöltek meg 50 000 Ft-os összeget is. A legkisebb összegek 5000, 2000, 1000 Ft. A válaszok erős szóródása mellett a válaszok átlaga 75 005 Ft. A keresők átlaga 92 263 Ft, a nyugdíjasoké ezzel szemben csupán 56 645 Ft. A lakossági hozzájárulást akár egy összegben is befizetni képes lakosok aránya 34%-os volt (a részletfizetőké: 66%), de csak a kérdésre választ adók körében, ami az összes kérdőívkitöltőnek 63,2%-a.

Az „elviselhető” havi szennyvízdíjakra vonatkozó kérdésre a legalacsonyabb megadott összeg 100 Ft volt, a legmagasabb 10 000 Ft; a megadott viselhető havidíjak átlaga 2770 Ft, míg számszerűen a legtöbben (19,6%) 2000 Ft-ot jelöltek meg. A „generációs” eltérések ezúttal nem voltak számottevőek.

Megkérdeztük a lakosokat, hogy a szennyvízberuházással kapcsolatban mely résztémákról igényelnek részletesebb tájékoztatást. Legtöbbüket a lakossági hozzájárulás (73,4%), illetve a havi szennyvízdíj mértéke (70,6%) és a beruházás időbeli ütemezése (50,3%) érdekli, majd a település anyagi megterhelése (43,5%) és a lakossági hitelfelvételi lehetőségek (42,3%) következnek. Többen érdeklődtek azonban a tisztítótelepről is (helye, működtetője), az ingatlanoknál szükséges változtatásokról, valamint arról, milyen következményekkel jár, ha valaki nem csatlakozik a hálózatra. Kimutattunk némi korosztályi szóródást: az idősebbek „kevésbé” kíváncsiak, mint az aktív korúak; a „legforróbb” témák 10-10%-kal kisebb mértékben érdeklik őket részletesen, mint a lakosság egészét.

Ami az igényelt információk lakosokhoz történő eljuttatási csatornáit illeti: a válaszadók döntő többsége a település saját újságából, a Tiszaalpári Hírmondóból tájékozódik elsődlegesen. A helyi lap révén a település lakosságának mintegy felét lehet eredményesen informálni. Az önkormányzat által a település minden postaládájába (háztartásába) eljuttatott szórólapok jelentősen kisebb hányad tájékoztatására alkalmasak. A fentiekhez képest jelentősen lemaradva következik a megyei lap, a Petőfi Népe, illetve a plakátok–hirdetmények. A nyomtatott médiumok olvasóinál is kisebb lakossághányad tájékozódik a helyi hírekről a környékbeli rádiókból és televíziókból, illetve a település honlapjáról. A Hírmondót valamivel nagyobb arányban (és ezen belül rendszeresebben is) olvassák az idősek, mint a „kereső korosztály” tagjai. Az utcai plakátokat, hirdetményeket viszont az „aktívak” olvassák rendszeresebben. A település internetes honlapját az idősek igen kis arányban látogatják.

Az üdülőtelep jövőjét válaszadóink ellentmondásosan ítélik meg. Noha számosan úgy látják, hogy tulajdonosaik karbantartják, fejlesztik az üdülőket, többségbe került az a vélekedés is, miszerint „az utóbbi években kevésbé használják”. Abban azonban meglehetősen nagy az egyetértés, hogy az üdülőterület fejlesztésre érdemes (84%). A válaszadó üdülőtulajdonosok kevés kivétellel jelenleg egyáltalán nem, még hosszú távon sem tervezik az üdülők felújítását.

Az Árpád-telep bővülését kevesen valószínűsítik (10,8%); jó néhányan úgy vélik (31,6%), hogy az ott lakók fokozatosan beköltöznek onnan a település belterületére. Ennek ellenére a válaszadók fele-fele arányban javasolnák a csatornahálózat kiterjesztését erre a területre.

A bizalmi indexek alapján a megkérdezettek legnagyobb mértékben a helyi egyházi közösségek vezetőiben bíznak meg, majd a település polgármestere, a civil vezetők és az önkormányzati képviselők a sorrend. A válaszadók további fontos közszereplőként említették meg a helyi rendőrséget, az orvosokat, a polgárőrséget, valamint a település gyógyszerészét és jegyzőjét.

A kutatásunk másik (két) része a településen felvett **12 mélyinterjú és 3 fókuszcsoportos beszélgetés során elhangzott vélemények** rögzítésén alapul. Az itt kapott szempontok, egyedi meglátások, ötletek jól kiegészítették a kérdőíves felmérést.

A mélyinterjú-alanyok között voltak önkormányzati képviselők, orvos, vendéglátós, környezetvédő, meghatározó munkaadó, a polgármesteri hivatal munkatársai, illetve maga a település vezetője. Az első fókuszcsoportba a település néhány meghatározó, vagy valamely területen jellemző véleményeket megjelenítő vállalkozását hívtuk meg; a második csoportba Tiszaalpár aktív civilszervezeteinek képviselőit. Harmadik alkalommal néhány jelentősebb közszolgáltató intézmény (iskola, óvoda, művelődési ház, gondozási központ, az egyházi fenntartású idősok otthona) vezetőjét ültettük le egy asztalhoz. hogy kikérjük véleményüket a beruházásról.

A projekt előzetes ismertségéről megoszlott a megkérdezettek véleménye. Azzal kapcsolatban például, hogy a részletek mennyire jutottak el az emberekhez és került be a köztudatba, változatos vélemények hangzottak el. A település vezetője elmondta: az előzetes tájékoztatás hiányosságai elsősorban arra vezethetők vissza, hogy egészen sokáig nagyon sok kérdés nyitva volt még a beruházással kapcsolatban, bizonytalan információkkal pedig nem akartak esetleges zavarokat, félreértéseket kockáztatni.

Az interjúalanyok mindnyájan egyetértenek a beruházás szükségességével; a lakosság ez irányú véleményét azonban eltérően látják. Van, aki szerint a nagy többség belátja, hogy ez a fejlődés útja. Sokan azonban – főként az idősebbek – félnek a beruházás költségoldalától. Számosan tisztában vannak azzal, hogy ma már a csatornázás elengedhetetlen feltétele egy-egy település fejlődésének, mind arculati szempontból, mind a kedvező vállalkozói környezet megteremtése szempontjából.

Az interjúalanyok felvetettek több, a kérdőívekben nem szereplő fejlesztési szükségletet, így a belterületi kerékpárutak szükségességét (főként a gyermekek biztonsága miatt). Támogatnák a falukép további fejlesztését, távlatos elképzelések mentén. Az idegenforgalmat kiállítóhelyek, skanzen létesítése élnékíthatné. Legtöbben mindemellett úgy látják: a lakosság részéről a legerősebb igény munkahelyteremtő beruházások, fejlesztések iránt lenne.

A szennyvízberuházást fenyegető kockázatok közül a leggyakoribb az anyagiak hiányának említése, legyen szó a lakossági hozzájárulásokról (tudnak-e, akarnak-e majd elegenden csatlakozni), vagy a település (költségvetésének) terhelhetőségéről. Az „adminisztratív kötelezettségek túlburjánzása” is hátráltató tényező lehet. A későbbiekben szóba jöhetnek a kivitelezés közben felmerülő technikai problémák, a bizonytalan vállalkozói környezetből adódó kockázatok; a megvalósulást követően pedig kérdésessé válhat a fenntartási költségek viselhetősége.

A megkérdezettek igen eltérően ítélték meg a lakosság anyagi lehetőségeit. Elterjedt vélemény, hogy a munkanélküliségtől, alacsony átlagkeresettől, valamint a válságtól is sújtott

tiszaalpáriak nem képesek nagy anyagi terheket vállalni, ugyanakkor amennyiben bizonyos „luxuscikkekre” össze lehet spórolni, ha fogyasztási cikkekre tudnak költeni és hitelt felvenni, akkor erre a fontos fejlesztésre is áldozni kell, ha nem egy összegben, akkor részletekben, kedvezményes hitellehetőségekkel.

A vonatkozó finanszírozási konstrukciók közül a Fundamenta lakáskasszája a legismertebb, de többen úgy vélik, más pénzügyintézetek, köztük a településen működő takarékszövetkezetek is felajánlanak majd kedvező hitellehetőségeket.

A havi szennyvízdíj „viselhetőségi” határát a többség pár ezer, legfeljebb 5000 forintban határozta meg; többen a jelenlegi szippantási költségekkel vontak párhuzamot.

A fentiekből mintegy következik, hogy a lakosságot elsősorban az anyagiakról szükséges részletesen tájékoztatni, beleértve a hitellehetőségeket, illetve a víziközmű-társulás megalakításának és működtetésének körülményeit, feltételeit. Érdemes tudatosítani a környezetvédelmi szempontokat, a környezetkárosítás megszüntetésének lehetőségét. Hangsúlyozni kell a beruházás hasznosságát, abban az értelemben, hogy nő a település iparvonzó képessége, bővülnek egyes intézmények pályázási-továbbfejlődési lehetőségei.

Lakossági kérdőív

Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata

települési szennyvízcsatorna-hálózatépítési és szennyvíztisztítási
fejlesztési beruházása
(2011–2014)

LAKOSSÁGI KÉRDŐÍV

Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata európai uniós pályázati támogatással (KEOP-1.2.0) szennyvízcsatorna-hálózat és szennyvíztisztító telep megépítését tervezi és készíti elő. A beruházásra a tervek szerint 2011–2014 között kerül sor. A projekt előkészítése kapcsán kötelező feladat rövid közvélemény-kutatás lefolytatása a település lakosságának körében.

Az Önkormányzat a beruházás elősegítése érdekében kéri a Tisztelt Lakosokat az önkéntes kérdőív kitöltésére, és visszajuttatására a
Zöltséges boltban /Ujfalu/ Ady Endre út 61.
ABC Áruházban /Alpár/ Szent Imre tér 11.
és a Polgármesteri Hivatalban Árpád tér 1. kihelyezett gyűjtődobozokba
2009. május 29-ig!

A projekt az Európai Unió támogatásával, a Kohéziós Alap
társfinanszírozásával
valósul meg.

Tisztelt Megkérdezett!

Köszönjük, hogy véleményének megosztásával segíti munkánkat, amely az előkészítés alatt álló tisztaalpári szennyvízcsatorna-hálózat és szennyvíztisztító telep-építési beruházás majdani minél gyorsabb és kedvezőbb lebonyolítására irányul.

Kérjük, figyelmesen olvassa el az alábbi kérdéseket, és értelemszerűen válaszoljon aláhúzással, bekarikázással vagy röviden megfogalmazott saját válaszokkal. Bátran adjon hangot véleményének, a kérdésekre „nincsen rossz válasz”! Ha valamelyik kérdés nem érthető, nincsen róla véleménye, vagy nem kíván rá válaszolni, bátran hagyja ki. Egy hiányosan kitöltött, de határidőre visszajutatót kérdőív sokkal jobban segíti munkánkat, mint egy félbehagyott, vissza nem juttatott lap. Köszönjük együttműködését!

A felmérés név nélküli, a válaszokat csak összesítve kezeljük és elemezzük.

1.) Kérjük, jelölje meg karikázással az Önre jellemző állítást!

- (1) Most hall először a tervezett szennyvízberuházásról.
- (2) Már korábban is értesült arról, hogy készül egy ilyen beruházás a településen.
- (3) Részletesebb ismeretei vannak a fejlesztésről (pl. újságokból, testületi ülésről)
- (4) Közreműködött a projekt előkészítési munkálataiban.
- (5) Egyéb: .....

2.) Egyetért-e Ön a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítésének szükségességével?

- (1) Teljes mértékben egyetért.
- (2) Inkább egyetért
- (3) Inkább nem ért egyet.
- (4) Teljes mértékben elutasítja.
- (9) Még nincs kialakult véleménye a kérdésben.

3.) Ön szerint milyen egyéb fejlesztésekre van még szüksége Tiszaalpárnak? Kérjük, soroljon fel néhány ilyen igényt, majd sorszámmal tegye őket fontossági sorrendbe! (1.= legfontosabb)

Fejlesztési szükséglet (pl. útépítések, közösségi ház felújítása stb.): Fontossági sorrend:

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

4.) Milyen előnyét, hasznát látja a tervezett szennyvízcsatorna-építési projektnek a településen?

- .....

- .....

- .....

5.) Ön milyen kockázatokat, veszélyeket lát a tervezett szennyvízcsatorna-építési projekt kapcsán a településen? Mely tényezők veszélyeztethetik a megvalósulását?

- .....
- .....

6. a) A szennyvízcsatorna-hálózat kiépítéséhez a lakosság hozzájárulására is szükség lesz. Az Ön háztartása mekkora egyszeri beruházási költséget tud maximum elviselni?

..... Ft

6. b) A megadott összeggel egyszerre vagy részletfizetés mellett tudna hozzájárulni a beruházáshoz? (Kérjük, húzza alá a megfelelő választ!)

(1) egyösszegű befizetéssel is;

(2) csak részletfizetési lehetőség igénybe vételével

7.) A szennyvíz-csatornázási projekthez kapcsolódóan mekkora folyamatos havi üzemeltetési költséget (szennyvízdíjat) bír maximum elviselni, havonta fizetni?

..... Ft

8. a) Az alábbi kérdések közül melyekben igényel részletesebb tájékoztatást?

(1) a beruházás időbeli ütemezése, körülményei (pl. milyen útfelbontások, közlekedési korlátozások várhatók)	<i>tájékoztatást kér</i>	<i>nem kér tájékoztatást</i>
(2) a várható lakossági hozzájárulásról	<i>tájékoztatást kér</i>	<i>nem kér tájékoztatást</i>
(3) a várható szennyvízdíj mértékéről	<i>tájékoztatást kér</i>	<i>nem kér tájékoztatást</i>
(4) arról, hogy a beruházás mekkora terhet ró a település költségvetésére	<i>tájékoztatást kér</i>	<i>nem kér tájékoztatást</i>
(5) a majdani kivitelező cégről	<i>tájékoztatást kér</i>	<i>nem kér tájékoztatást</i>
(6) a lakossági hozzájáruláshoz igénybe vehető hitelfelvételi lehetőségekről	<i>tájékoztatást kér</i>	<i>nem kér tájékoztatást</i>

8. b) Egyéb téma/témák a szennyvíz-beruházással kapcsolatban, amely(ek)ről tájékoztatást kér:

.....

9.) Honnan, milyen hírforrásokból tájékozódik a helyi, települési ügyekről?

Kérjük, aláhúzással jelöljön!

(1) a Tiszaalpári Hírmondót	<i>rendszeresen olvassa / alkalmanként olvassa / nem olvassa</i>
(2) a Petőfi Népét	<i>rendszeresen olvassa / alkalmanként olvassa / nem olvassa</i>
(3) az utcai plakátokat, hirdetményeket	<i>rendszeresen olvassa / néha elolvassa / nem olvassa</i>
(4) a postaládába dobott szórólapokat	<i>rendszeresen elolvassa / néha elolvassa / nem olvassa</i>
(5) környékbeli rádióállomásokat	<i>rendszeresen hallgat / időnként hallgat / nem hallgat</i>

amennyiben hallgat, melyeket: .....

.....

(6) környékbeli (kábel)televíziós csatornákat	<i>rendszeresen néz / időnként néz / nem néz</i>

amennyiben néz, melyeket: .....

.....

(7) a település internetes honlapját	<i>rendszeresen megnézi / néha megnézi / nem nézi</i>

10.) Hogyan vélekedik a települési üdülőterület fejlődési lehetőségeiről, esélyeiről?

Kérjük, aláhúzással jelölje meg, igaznak vagy hamisnak tartja az alábbi állításokat!

(1) Az üdülőterület jelentős fejlődési lehetőségek előtt áll.	<i>igaz</i>	<i>hamis</i>	<i>nem tudja</i>
(2) Az üdülőket tulajdonosaik karbantartják, felújítják, fejlesztik.	<i>igaz</i>	<i>hamis</i>	<i>nem tudja</i>
(3) Az üdülőket az utóbbi években kevésbé használják.	<i>igaz</i>	<i>hamis</i>	<i>nem tudja</i>
(4) Az üdülőterület várhatóan bővülni fog újabb üdülőkkel.	<i>igaz</i>	<i>hamis</i>	<i>nem tudja</i>
(5) Az üdülőterületet érdemes fejlesztenie a településnek	<i>igaz</i>	<i>hamis</i>	<i>nem tudja</i>

11.) Amennyiben Ön üdültulajdonos, tervezi-e a következő években üdülője felújítását?

- (1) 1 éven belül tervezi
 (2) 5 éven belül tervezi
 (3) 10 éven belül tervezi
 (4) 10 éven túl, de tervezi
 (5) nem tervezi

12.) Hogyan vélekedik az Árpád-telep jövőjével kapcsolatban? (Aláhúzással jelöljön!)

(1) A jövőben az Árpád-telep bővülése várható.	<i>igaz</i>	<i>hamis</i>	<i>nem tudja</i>
(2) Az emberek inkább beköltöznek a központba az Árpád-telepről.	<i>igaz</i>	<i>hamis</i>	<i>nem tudja</i>
(3) Az Árpád-telep fejlődéséhez jelentősen hozzájárulna a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése a településrészen	<i>igaz</i>	<i>hamis</i>	<i>nem tudja</i>

13.) Mennyire bízik meg az alábbi helyi közszereplők véleményében? Értékeljen 1-5-ig:

5- teljesen megbízik; 4- megbízik; 3- változó; 2- inkább nem bízik meg; 1- egyáltalán nem bízik;

NT- nem tudja / nem ismeri a véleményét (véleményüket)

(1) a polgármester	1	2	3	4	5	NT
(2) önkormányzati képviselők	1	2	3	4	5	NT
(3) helyi civilszervezetek vezetői	1	2	3	4	5	NT
(4) helyi egyházi közösségek vezetői	1	2	3	4	5	NT
Egyéb fontos közszereplők:						
.....	1	2	3	4	5	NT
.....	1	2	3	4	5	NT
.....	1	2	3	4	5	NT

14.) Az alábbiak közül melyek igazak, jellemzők Önre? (Többet is megjelölhet!)

Kérjük, karikázza be a megfelelő válaszlehetőségek sorszámát!

- (1) tisztaalpári lakos
 (2) mezőgazdasági vállalkozása van
 (3) ipari vállalkozása van
 (4) üdültulajdonos
 (5) a település alpári részén lakik
 (6) a település újfalui részén lakik
 (7) az Árpád-telepen lakik

Egyéb fontos jellemző: .....

15.) Az Ön életkora:

(1) 30 év alatt	(2) 30-40 év között	(3) 40-50 év között
(4) 50-60 év között	(5) 60-70 év között	(6) 70 év fölött

Köszönjük válaszait!

2. sz. melléklet

A mélyinterjúzás összefoglaló táblázata

A mélyinterjúk helye: Tiszaalpár Nagyközség Polgármesteri Hivatala
6066 Tiszaalpár, Árpád tér 1.

	Interjúalany	Mélyinterjú ideje (nap)
1	Bársony Lajos (projektfelelős) vagyongazdálkodási és pü.-i ügyintéző Polgármesteri Hivatal	2009. május 25. hétfő
2	Bártol István természetvédelmi ellenőr	2009. május 26. kedd
3	Bodor Ferenc polgármester	2009. május 25. hétfő
4	Borsi Sándorné adóügyi ügyintéző, Polgármesteri Hivatal	2009. május 26. kedd
5	Kacziba Sándor termelésirányító, önkormányzati képviselő	2009. május 26. kedd
6	Kecső Róbert vendéglőtulajdonos	2009. május 25. hétfő
7	Kelemenné Utsi Melinda pénzügyi csoportvezető, Polgármesteri Hivatal	2009. május 26. kedd
8	Kiss Lajos egyéni vállalkozó, a Pénzügyi Bizottság külső tagja	2009. május 26. kedd
9	Molnár Zoltán üzletvezető élelmiszer- és vegyesbolt	2009. május 25. hétfő
10	Pásztor Gyula, ügyvezető MATIC Kft.	2009. május 29. péntek
11	Dr. Taricska Tibor háziorvos, Szoc. és Eü. Bizottság külső tagja	2009. május 26. kedd
12	Dr. Vancsura István gyógyszerész, önkormányzati képviselő	2009. május 25. hétfő

3. sz. melléklet

A fókuszcsoporthoz résztvevők

1. sz. fókuszcsoporthoz beszélgetés helye: Tiszaalpár Nagyközség Polgármesteri Hivatala
6066 Tiszaalpár, Árpád tér 1.
ideje: 2009. május 25. hétfő

Résztvevők: gazdasági szervezetek képviselői
(jelenléti ív szerint):

Név	Képviselt szervezet
Dragon József	egyéni vállalkozó
Matos Pál	Naturalpár Kft.
Szabó Tibor	Pentatrans Bt.
dr. Berényi Ferencné	B és S Elastic Kft.
Bartók István	iparcikküzlet
Czinege István	Czinege Manufaktúra
Dömötör Tamás	MATIC Kft.

2. sz. fókuszcsoporthoz beszélgetés helye: Tiszaalpár Nagyközség Polgármesteri Hivatala
6066 Tiszaalpár, Árpád tér 1.
ideje: 2009. május 26. kedd

Résztvevők: civilszervezetek képviselői
(jelenléti ív szerint):

Név	Képviselt szervezet
Bondor Terézia	Kádár Lajos Nyugdíjas Club
Bilah Károly	Lovas Egyesület
Bontovics István	Alpári Tisza Sporthorgászok
Pap Imre	Tiszatáj Sporthorgász Egyesület
Bodri H.	Árpád Nyugdíjas Klub
Vajda Márta	Tiszaalpári Faluvédő és Szépítő Egyesület
Martus Pál	
Patai Ferenc	
Kanalas János	V260 Galambtenyésztő Egyesület

3. sz. fókuszcsoportos beszélgetés helye: Tiszaalpár Nagyközség Polgármesteri Hivatala
6066 Tiszaalpár, Árpád tér 1.

ideje: 2009. május 29. péntek

Résztevők: közszolgáltató intézmények vezetői
(jelenléti ív szerint):

Név	Képviselt intézmény
Királyné Boros Gabriella	Gondozási Központ
Kőrös Lajos	Róm. Kat. Egyházi Szeretetszolgálat „Pax” Otthona
dr. Menyhárt Anett (jegyző)	Polgármesteri Hivatal
Bársony István	Művelődési Ház
Szabó Gabriella	Napköziotthonos Óvoda
Gibárszki Sándorné	Általános Iskola